

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

 Răcilă Lilia

 2023

Curriculumul modular

S.03.O.029 TEHNICI MIXTE DE PICTURĂ – NATURĂ STATICĂ

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	5
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	6
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul modular „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” este un document normativ și obligatoriu ce face parte din Componenta de specialitate la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 45 de ore constituie contact direct și 15 de ore – studiul individual. Se studiază în anul II, semestrul III de studii. Evaluarea finală - examen. Modulul este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui modul sunt *tehnicele mixte de pictură aplicate la realizarea naturii statice în pictura de șevalet*. Studiarea modulului „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” contribuie la formarea la elevi a competențelor profesionale de *reprezentare practică a naturii statice prin intermediul culorilor în diferite tehnici mixte de pictură în ulei*.

Scopul modulului este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale în procesul studiului naturii statice prin mijloacele de limbaj plastic: linia, pata, suprafața, culoarea, valoarea, studierea culorii și corelarea cromaticii cu elementele plastice în tehnici mixte de pictură. Experiența acumulată în efectuarea unei picturi a naturii statice în diferite game cromatice, materiale și texturi îl va fi un real folos viitorului pictor.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiul modulului „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul unităților de învățare prevăzute la disciplinele: S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei; F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare; S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică; S.01.O.026 Tehnici de pictură.

Modulul „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen - cap uman, ghips, Pictură - natura statică cu elemente din ghips, Compoziție tematică - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul III și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” înzestreaază elevul cu abilități de stăpânire a modalităților de reprezentare a armoniilor de culori, sentimentelor și ideilor, expresiilor cromatice ce pot fi aplicate în procesul studierii și realizării a unei naturii statice în pictură în tehnici mixte de pictură. Cunoașterea elementelor de expresie specifice picturii și a modalităților de relaționare a acestor elemente prin aplicarea tehnicilor mixte de pictură constituie obiectivele studiului.

Curriculumul modular „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea ingeniozității în selectarea conținuturilor, ce urmează a fi realizate pe parcursul semestrului, presupune din partea cadrului didactic cunoștințe ample teoretice și experiența lui practică.

Studiul modulului „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale în elaborarea și crearea unei picturi a naturii statice în tehnici mixte de pictură. Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul modular vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: F.04.O.016 Pictură - cap uman; S.04.O.031 Tehnici de pictură – portret.

III. Competențele profesionale specifice modulului

- CS1. Realizarea naturii statice autumnale prin intermediul *tehnicii mixte de pictură*.
- CS2. Reprezentarea naturii statice în *contrajur*, aplicând *tehnici mixte de pictură în ulei*.
- CS3. Aplicarea *tehniciilor mixte de pictură în ulei* la reprezentarea naturii statice cu cap din ghips.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore			Lucrul individual	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică			
3	60	6	39	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități (A)
1. Tehnici mixte de pictură în baza naturii statice autumnale.		
UC1. Realizarea naturii statice autumnale prin intermediul <i>tehnicii mixte de pictură</i> .	1.1 Reguli de <i>elaborare a eboșei</i> unei naturi statice autumnale. 1.2 Modalități de organizare valorică a unei naturi statice aplicând tehnici mixte, pictură în ulei. 1.3 Raporturile cromatice la executarea studiului a naturii statice autumnale în tehnica mixtă a picturii în ulei. 1.4 Principii de <i>stilizare</i> a naturii statice autumnale în tehnica mixtă a picturii în ulei.	A1. <i>Elaborarea eboșei</i> a unei naturi statice autumnale. A2. Aplicarea modalităților de organizare valorică a unei naturi statice, aplicând tehnici mixte, pictură în ulei. A3. Respectarea raporturilor cromatice la executarea studiului naturii statice autumnale în tehnica mixtă a picturii în ulei. A4. Aplicarea principiului de <i>stilizare</i> a naturii statice autumnale în tehnica mixtă a picturii în ulei.

2. Tehnica picturii mixte în baza naturii statice în <i>contrajur</i>.		
UC2. Reprezentarea naturii statice în <i>contrajur</i> , aplicând <i>tehnici mixte de pictură în ulei</i> .	<p>2.1 Mijloace plastice la realizarea <i>eboșei</i> a unei naturi statice în <i>contrajur</i>.</p> <p>2.2 Principii valorice la executarea grizalle unei naturi statice.</p> <p>2.3 Dominanta cromatică la executarea studiului naturii statice în <i>contrajur</i> în tehnica mixtă de pictură.</p> <p>2.4 Regulile de limbaj plastic în realizarea stilizării a naturii statice în <i>contrajur</i>.</p>	<p>A5. Aplicarea mijloacelor plastice la realizarea <i>eboșei</i> a unei naturi statice în <i>contrajur</i>.</p> <p>A6. Aplicarea principiilor valorice la executarea grizalle a unei naturi statice.</p> <p>A7. Respectarea dominantei cromatice la executarea studiului naturii statice în <i>contrajur</i> în tehnica mixtă de pictură.</p> <p>A8. Folosirea regulilor de limbaj plastic în realizarea stilizării naturii statice în <i>contrajur</i>.</p>
3. Tehnica picturii mixte în baza naturii statice cu cap din ghips.		
UC3. Aplicarea <i>tehnicilor mixte de pictură în ulei</i> la reprezentarea naturii statice cu cap din ghips.	<p>3.1 Principii de organizare a <i>eboșei</i> unei naturi statice cu cap din ghips.</p> <p>3.2 Reguli de reprezentare valorică în realizarea grizalle a unei naturi statice cu cap din ghips.</p> <p>3.3 Mijloace plastice la executarea studiului naturii statice în tehnica mixtă a picturii în ulei.</p> <p>3.4 Elemente de limbaj plastic în realizarea stilizării a naturii statice.</p> <p>3.5 Legități de realizare a unui studiu compozițional al naturii statice în tehnica mixtă a picturii în ulei.</p>	<p>A9. Demonstrarea principiilor de organizare a <i>eboșei</i> unei naturi statice cu cap din ghips.</p> <p>A10. Respectarea regulilor de reprezentare valorică în realizarea grizalle a unei naturi statice cu cap din ghips.</p> <p>A11. Aplicarea mijloacelor plastice la executarea studiului naturii statice în tehnica mixtă a picturii în ulei.</p> <p>A12. Folosirea elementelor de limbaj plastic în realizarea stilizării naturii statice.</p> <p>A13. Implementarea legitățăților de realizare a unui studiu compozițional al naturii statice în tehnica mixtă a picturii în ulei.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	<i>Tehnici mixte de pictură</i> în baza naturii statice autumnale.	12	2	7	3
2	<i>Tehnica picturii mixte</i> în baza naturii statice în <i>contrajur</i> .	16	2	10	4
3	<i>Tehnica picturii mixte</i> în baza naturii statice cu cap din ghips.	32	2	22	8
	Total:	60	6	39	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale, care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Tehnici <i>mixte de pictură</i> în baza naturii statice autumnale.			
1.1 Modalități de reprezentare a naturii statice autumnale în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei. 1.2 Reguli de organizare a suprafeței lucrării. 1.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea naturii statice în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei.	Copii de picturi ale naturilor statice autumnale. Format: A5. 2 lucrări.	Prezentarea copiilor	Săptămâna 1 - 3
2. Tehnica picturii <i>mixte</i> în baza naturii statice în <i>contrajur</i>.			
2.1 Reguli de organizare ale suprafeței lucrării. 2.2 Expresia și caracterul naturii statice în <i>contrajur</i> în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei. 2.3 Raportul umbră/lumină în reprezentarea copiilor de picturi ale naturii statice în <i>contrajur</i> în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei.	Copii de picturi ale naturilor statice în <i>contrajur</i> . Format: A5. 2 lucrări. Stil academic.	Prezentarea copiilor	Săptămâna 4 - 7
3. Tehnica picturii <i>mixte</i> în baza naturii statice cu cap din ghips.			
3.1 Reprezentarea sursei de lumină prin intermediul clarobscurului la realizarea copiilor de picturi ale naturii statice cu cap din ghips în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei. 3.2 Organizarea spațiului artistico-plastic a lucrării. 3.3 Pete cromatice generale în realizarea copiilor de picturi ale naturilor statice cu cap din ghips în <i>tehnica mixtă</i> a picturii în ulei.	Copii de picturi ale naturilor statice cu cap din ghips. Format: A5. 3 lucrări. Stil la alegere.	Prezentarea copiilor	Săptămâna 8- 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Tehnici <i>mixte de pictură</i> în baza naturii statice autumnale.	Tehnici <i>mixte de pictură</i> în baza naturii statice autumnale. Eboșa, <i>grizaille</i> , studiu, stilizare. A5. Tehnica: mixtă.	7
2	Tehnica picturii <i>mixte</i> în baza naturii statice în <i>contrajur</i> .	Tehnica picturii <i>mixte</i> în baza naturii statice în <i>contrajur</i> . Eboșa, <i>grizaille</i> , studiu, stilizare. A5. Tehnica: mixtă.	10
3	Tehnica picturii mixte în baza naturii statice cu cap din ghips.	Tehnica picturii mixte în baza naturii statice cu cap din ghips. Eboșa, <i>grizaille</i> , studiu, stilizare. Format: A5. Compoziție bazată pe natura statică. A2. Tehnica: mixtă.	22
Total:			39

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;

- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la sfârșitul fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modului „**Tehnici mixte de pictură – natură statică**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul modului „Tehnici mixte de pictură – natură statică”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- organizarea și respectarea gamei cromatice propuse;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea picturii;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes competențele ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul disciplinei „Pictură – natura statică” trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de pictură; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată și cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a elevilor precedenți din fondul metodic, mostre de picturi tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu-Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Аристид Д., Уроки классической живописи. Техники и приемы из художественной мастерской, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
7.	Денисенко В., Ратиева О., Обучение техникам живописи. Теория и методика. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014.	Biblioteca / electronic	
8.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
9.	Леланд Н., Цвет в изобразительном искусстве, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	

10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Коваленко В., Основы монументально-декоративной живописи. Два цвета, изд. Волгоградский государственный архитектурно-строительный университет, 2012.	Biblioteca / electronic	
12.	Коробейников В., Академическая живопись: практикум, изд. КемГИК, 2002.	Biblioteca / electronic	
13.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
14.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
15.	Поморов С., Прохоров С., Шадулин А., Живопись для дизайнеров и архитекторов. Учебное пособие для бакалавров, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
16.	Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов. Учебное пособие, изд. Владос, Москва, 2013.	Biblioteca / electronic	
17.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012	Biblioteca / electronic	
18.	Стерхов К., Мастера акварели. Беседы с акварелистами. От классики к современному искусству, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2014	Biblioteca / electronic	
19.	Фейнберг Л., Секреты живописи старых мастеров. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2018.	Biblioteca / electronic	
20.	Фейнберг Л., Лессировка и техника классической живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
21.	Фурсикова Е., Акварель, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2015.	Biblioteca / electronic	
22.	Хэйнс Д., Акварель без правил. Техники, эксперименты, практические советы, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
23.	Хэйнс Д., Атмосферная акварель. Свобода, выразительность и стиль., изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
24.	Шайнбергер Ф., Акварельный скетчинг, изд. МИФ, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
25.	Шашков Ю., Живопись и ее средства, изд. Академический проект, Москва, 2010.	Biblioteca / electronic	
26.	Эдвардс Б., Цвет, изд. Попурри, Минск, 2017.	Biblioteca / electronic	